

Rapport 2010:67

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Biktfadern 1

Kv Biktfadern 1
Vadstena stad och kommun
Östergötlands län

Emma Karlsson

Biktfadern 1

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte och metod	4
Resultat	5
Referenser	5
Tekniska uppgifter	6

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

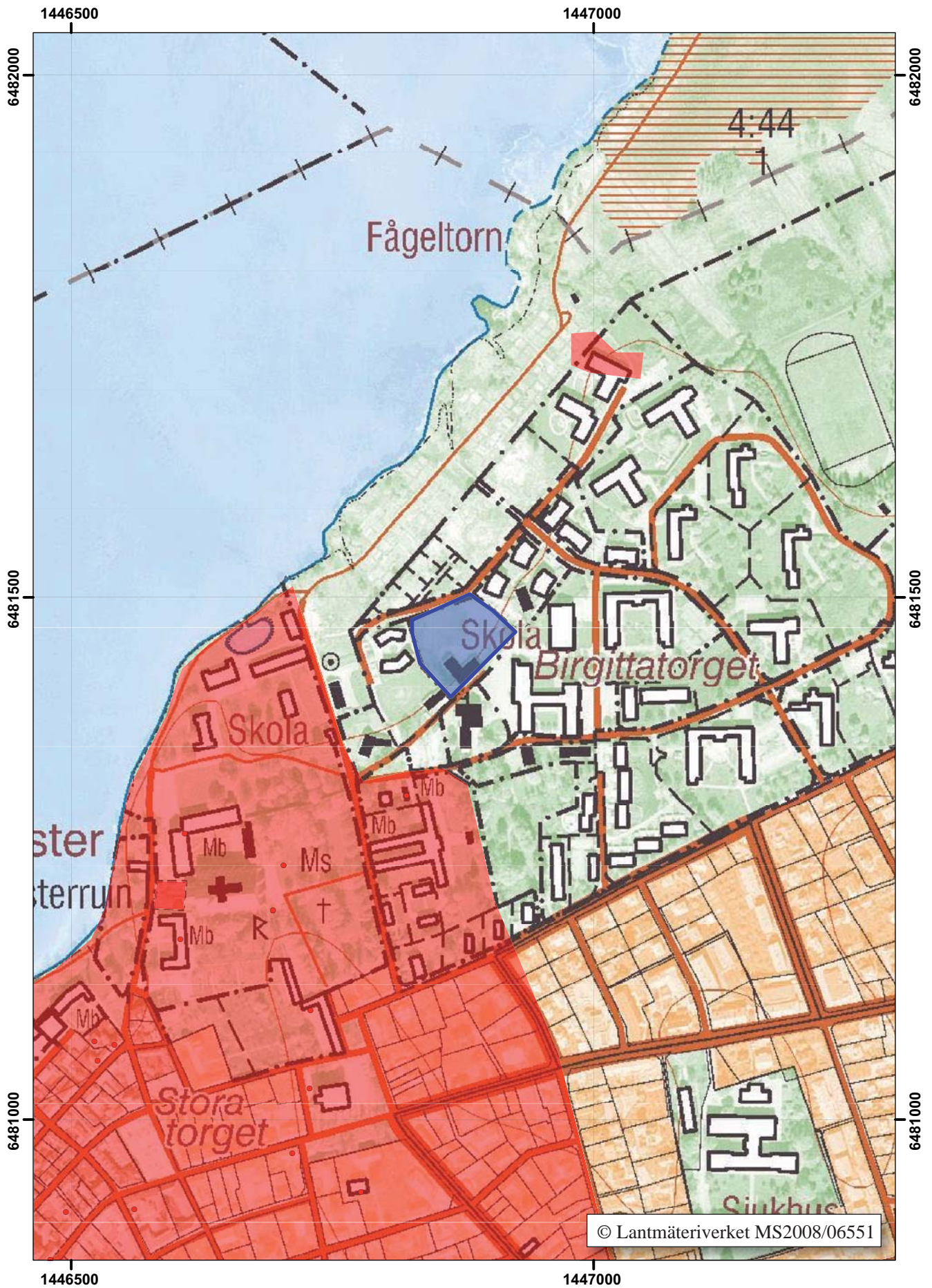
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Med anledning av planerad husbyggnation inom Biktfadern 1, Vadstena stad och kommun, genomförde Östergötlands länsmuseum i april 2005 en arkeologisk utredning. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Emma Karlsson
Antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat (blått). Skala 1:5 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde i april 2005 en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom fastigheten Biktfadern 1, Vadstena stad och kommun, Östergötland. Utredningen utfördes med anledning planerade nybyggnation och berörde en yta om ca 6 200 m². Uppdragsgivaren var Skanska Hus. Ansvarig för utredningen samt sammanställning av föreliggande rapport har varit undertecknad.

Områdesbeskrivning

Utredningsområdet var tidigare en del av Birgittas sjukhus. Vid utredningstillfället var området gräsbevuxet, i dess nordöstra del fanns en betongplatta vilket tillhört sjukhusets växthus och i söder var fastigheten bebyggd.

Området har under historisk tid legat inom en större ängsmark tillhörande Vadstena stadsjorlar. I kartmaterialet benämns denna ängsmark som "Susenborgs ängar". Vad "Susenborg" varit för typ av bebyggelseenhet har varit omdiskuterat men har senast tolkats som klostrets skeppsgård. Gården läge har inte kunnat fastställas men den bör rimligtvis ha legat i anslutning till ovan nämnda "Susenborgs ängar" (Lundberg 2006).

Ungefär 250 m norr om det nu planerade arbetsföretaget har lämningar efter en medeltida tegelugn och ett hus dokumenterats arkeologiskt (RAÅ 41, Vadstena stad). Lämningarna påträffades 1961 i samband med anläggning av parkmark i anslutning till en av Birgittasjukhusets byggnader. I anslutning till bebyggelselämningen hittades en mängd föremål. I fyndmaterialet finns ett flertal halvfabrikat av benföremål såsom kammar, knappar, ringar och knivbeslag, vilket tyder på att hantverk bedrivits på platsen. Fynden pekar på en datering till 1300-1400-talen. En redogörelse för den arkeologiska undersökningen är publicerad av Iwar Andersson (1967) och läget för fyndplatsen i en senare publikation (1970:180, 257).

År 2004 utfördes en arkeologisk utredning ca 100 meter nordost om det nu aktuella exploateringsområdet. Det undersökta området visade sig vara delvis stört av sentida aktiviteter och utfyllt med påförda massor. Inga konstruktioner, anläggningar eller kulturlager påträffades. Enstaka fynd gjordes dock av tegel och kalkbruk (Stenvall 2004).

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska utredningen etapp 1 och 2, var att fastställa huruvida fast fornlämning kommer

Figur 3. Översiktsbild mot SV över det aktuella området. Foto ÖLM.

att beröras av det planerade arbetsföretaget. Utredningens resultat ska ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet.

Den arkeologiska utredningen genomfördes inledningsvis som en litteratur-, kart- och arkivgenomgång samt en besiktning i fält. Därefter togs sökschakt upp med maskin inom utvalda delar av området i syfte att konstatera eventuell förekomst av under mark dold fornlämning. Inmätning av schakten gjordes med hjälp av GPS.

Resultat

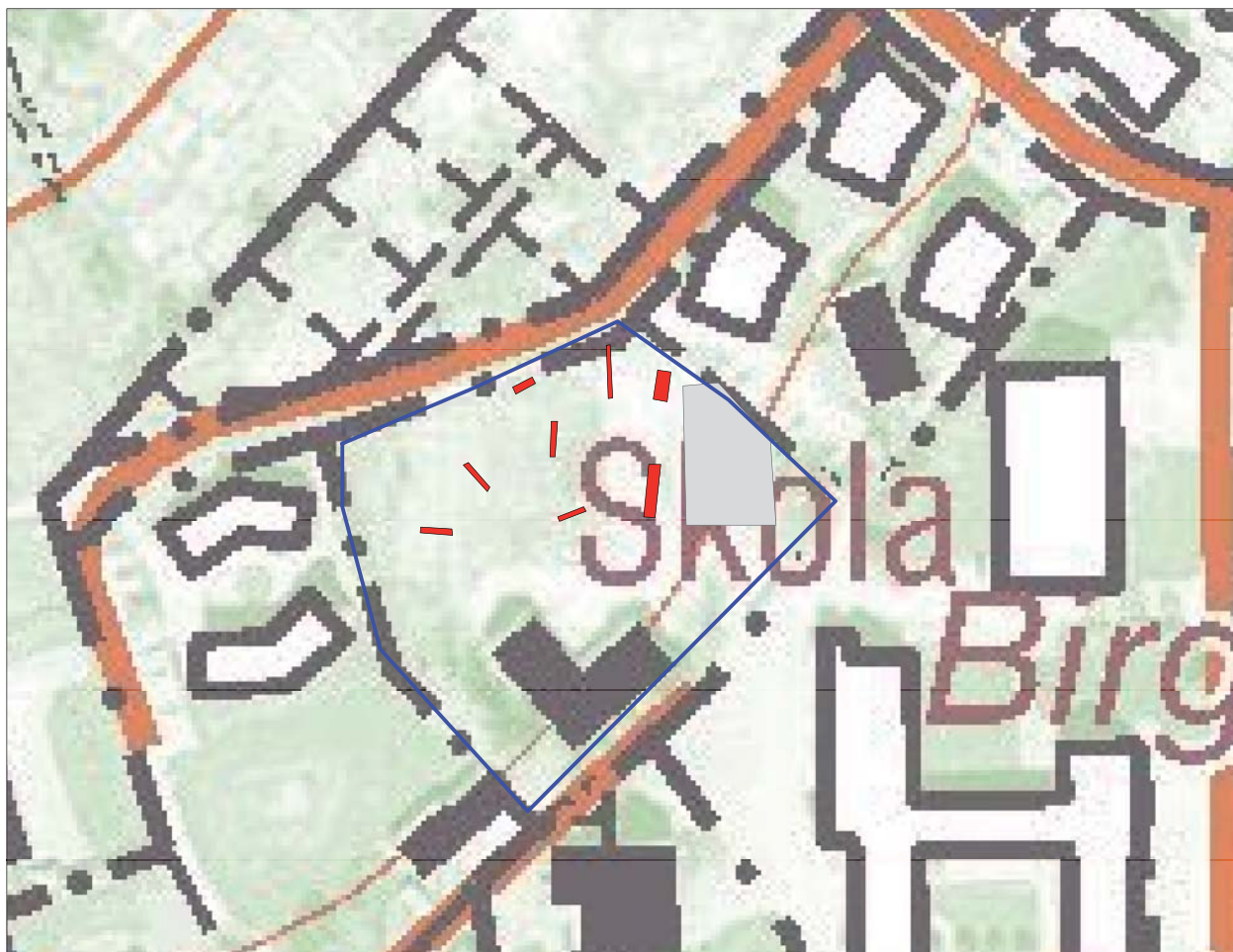
Totalt öppnades åtta sökschakt med en sammanlagd längd om ca 60 meter. Schaktbredden var ca 1-2 meter. Området var uppfyllt med 0,4-0,5 meter tjocka sandlager. Under dessa fanns äldre matjordslager och i ett av schakten påträffades även ett 0,4 meter tjockt kulturlager. Kulturlagret innehöll rikligt med träflis men visade sig vara ett recent lager då det innehöll fynd som en grepe, kapsyler, kastrull, tobakspapper mm. Sannolikt är lagret resterna efter en gödselstack. Vidare framkom en mindre stenpackning/stenansamling i ett av schakten. Vid framrensning av anläggningen framkom fynd som ett remändebeslag, ett mynt (2 öre från 1936), hästkosöm, djurben och

läder. Stenpackningen bedömdes som sentida och enligt uppgifter ska det ha legat ett stall i området. Vid schaktningen visade det sig även att området var mycket stort av dräneringar.

Östergötlands länsmuseum bedömer att ytterligare arkeologiska åtgärder inte är nödvändiga. Beslut fattas av Länsstyrelsen i Östergötland.

Referenser

- Anderson, I. 1967. Ett medeltida tegelbruk i Vadstena. I: *Nordisk medeltid; konsthistoriska studier tillägnade Armin Tuulse*. Uppsala.
- Anderson, I. 1970. *Vadstena gård och kloster*. 1. Text. KVHAA. Stockholm.
- Lundberg, L. 2006 *Klosterängen 2, 4 och 5*. Birgittområdet. Östergötlands länsmuseum. Kulturmiljöavdelningen. Rapport 2006:49
- Stenvall, J. 2004. *Kv Novisen*. Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar. Rapport UV Öst 2004:60.

Figur 4. Schaktplan över området. Skala 1:1 500.

Tekniska uppgifter

Fastighet	Biktfadern 1
Socken	-
Kommun	Vadstena
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnr	-
Ekonomiska kartans blad	084 69 (8E6j Vadstena)
Koordinater	X 6481470 Y 1446875
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Länsstyrelsen Östergötland
Projektledare	Emma Karlsson
Lst dnr	431-2366-05
Lst handläggare	Carin Claréus
ÖLM dnr	86/05
ÖLM projektnr	530252
Fältarbetstid	2005-04-26
Totalt undersöktes	6 200 m ²
Fynd	Nej
Foto filmnr	-
Analyser	-
Grafik	Emma Karlsson
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2010:67 © Östergötlands länsmuseum

Med anledning av planerad husbyggnation inom Biktfadern 1, Vadstena stad och kommun, genomförde Östergötlands länsmuseum i april 2005 en arkeologisk utredning. Inget av arkeologiskt intresse framkom.